नहि दोषो मम मतः कथं वा मन्यसे विभो । इत्येवमुक्तो विजयः प्रसन्नात्माऽब्रवीदिदं ।
सर्व्वं मे सुप्रियं देवि यदेतत् कृतवत्यसि । इत्युक्त्वा सोऽब्रवीत् पुत्त्रं मणिपूरपतिञ्जयः ।
चित्राङ्गदायाः पृथ्वन्त्याः कौरव्यदुहितुस्तदा । युधिष्ठिरस्याश्वमेधः परां चैत्रीं भविष्यति । २४२५
तत्रागच्छेः सहामात्यो मातृभ्यां सहितो नृप । इत्येवमुक्तः पार्थेन स राजा बभ्रुवाहनः ।
उवाच पितरं धीमानिदमस्राविलेक्षणः । उपयास्यामि धर्म्मज्ञ भवतः शासनादहं ।
अश्वमेधे महायज्ञे द्विजातिपरिवेशकः । मम त्वनुग्रहार्थाय प्रविशस्व पुरं स्वकं ।
भार्य्याभ्यां सह धर्म्मज्ञ मा भूत्तेऽत्र विचारणा । उषित्वेह निशामेकां सुखं स्वभवने प्रभो ।
पुनरश्वानुगमनं कर्त्ताऽसि जयतां वर । इत्युक्तः स तु पुत्त्रेण तदा वानरकेतनः । २४३०
स्मयन् प्रोवाच कौन्तेयस्तदा चित्राङ्गदासुतं । विदितं ते महाबाहो यथा दीक्षाञ्चराम्यहं ।
न स तावत् प्रवेक्ष्यामि पुरं ते पृथुलोचन । यथाकामं व्रजत्येष यज्ञियोऽश्वो नरर्षभ ।
स्वस्ति तेऽस्तु गमिष्यामि न स्थानं विद्यते मम । स तत्र विधिवत्तेन पूजितः पाकशासनिः ।
भार्य्याभ्यामभ्यनुज्ञातः प्रायाद्भरतसत्तम ।
इति श्रीमहाभारते आश्वमेधिके पर्व्वणि अनुगीतापर्व्वणि अश्वानुसारे एकाशीतोऽध्यायः ॥ ८१ ॥
॥ वैशम्पायन उवाच ॥ स तु वाजी समुद्रान्तां पर्य्यैत्य वसुधामिमां । निवृत्तोऽभिमुखो राजन् येन वारणसाह्वयं । २४३१
अनुगच्छंश्च तुरगं निवृत्तोऽथ किरीटभृत् । यदृच्छया समापेदे पुरं राजगृहं तदा ।
तमभ्यासगतं दृष्ट्वा सहदेवात्मजः प्रभो । क्षत्त्रधर्म्मे स्थितो वीरः समरायाजुहाव ह ।
ततः पुरात् स निष्क्रम्य रथी धन्वी शरी तली । मेघसन्धिः पदातिस्तं धनञ्जयमुपाद्रवत् ।
आसाद्य च महातेजा मेघसन्धिर्द्धनञ्जयं । बालभावान्महाराज प्रोवाचेदं न कौशलात् ।
किमयञ्चार्य्य ते वाजी स्त्रीमध्य इव भारत । हयमेनं हरिष्यामि प्रयतस्व विमोचणे । २४४०
अदत्तानुनयो युद्धे यदि त्वं पितृभिर्म्मम । करिष्यामि तवातिथ्यं प्रहर प्रहरामि च ।
इत्युक्तः प्रत्युवाचैनं प्रहसन्निव पाण्डवः । विघ्नकर्त्ता मया वाच्य इति मे व्रतमाहितं ।
भ्राता ज्येष्ठेन नृपते तवापि विदितं ध्रुवं । प्रहरस्व यथाशक्ति न मन्युर्विद्यते मम ।
इत्युक्तः प्राहरत् पूर्व्वं पाण्डवं मगधेश्वरः । किरञ्छरसहस्राणि वर्षाणीव सहस्रदृक् ।
ततो गाण्डीवभृच्छूरो गाण्डीवप्रहितैः शरैः । चकार मोघांस्तान् बाणान् सयत्नान् भरतर्षभ । २४४५
स मोघं तस्य बाणौघं कृत्वा वानरकेतनः । शरान्मुमोच ज्वलितान् दीप्तास्यानिव पन्नगान् ।
ध्वजे पताकादण्डेषु रथयन्त्रहयेषु च । अन्येषु च रथाङ्गेषु न शरीरे न सारथौ ।
संरज्यमाणः पार्थेन शरीरे सव्यसाचिना । मान्यमानः स्ववीर्य्यन्तन्मागधः प्राहिणोत् शरान् ।
ततो गाण्डीवधन्वा तु मागधेन भृशाहतः । बभौ वसन्तसमये पलाशः पुष्पितो यथा ।
अबध्यमानः सोऽभ्यघ्नन्मागधः पाण्डवर्षभं । तेन तस्यो स कौरव्य लोकवीरस्य दर्शने । २४५०
सव्यसाची तु संक्रुद्धो विकृष्य बलवद्धनुः । हयांश्चकार निर्ज्जीवान् सारथेश्च शिरोऽहरत् ।